

bina, Halász Ferenc, Nagy Mónika, Skriba Pál és Vágusz Anina régésztechnikusok; Groma Kata, Jáky András, Szalay Enikő és Deminger Csilla (ELTE BTK) régészhallgatók.

A geodéziai szolgáltatást a régió geodéziai csoportjának munkatársai (Áncsán Zoltán, Földi Áron és Kovács Zoltán) végezték Eke István geodéta-térinformatikus-régész irányításával.

Az embertani leletek feldolgozását Dr. Tóth Gábor, az állatsontanyag feldolgozását Nagy Gábor végezte. A már folyamatban lévő előzetes feldolgozásba és a tervezett publikációk készítéséhez további specialistákat (pl. malakológia, halcsont, halpikkely, pollen, archeobotanika, dendrokronológia, csont- és kőszeközök, *terra sigillata*, numizmatika) vontunk be: Dr. Biró Katalin, Dr. Alfred Galik (Bécs), Dr. Bartosiewicz László, Dr. Torbágyi Melinda, Dr. Redő Ferenc.

Konzulensek: Dr. Tomka Péter, Dr. Horváth László.

ILON GÁBOR

Győrújbarát, Csóka-telek II.

(KÖH 76267)

(Győr-Moson-Sopron megye) B

A részletes leírást lásd: Győr határa.

109. Gyula határa

(Békés megye) Ő, B, Szk, V, Sza, A, Á, Kk, I

A Gyula külterület 0261 hrsz.-ú telek erdősítését tervezik. A pontos régészeti adatgyűjtéshez és információszerzés érdekében az erdő kialakítására kijelölt, mintegy 25,9 Ha területen 2011 januárjában terepbejárást végeztünk. A kivételesen kedvező, csapadékmentes időszak lehetővé tette, hogy az erdősítés teljes területén megvizsgáljuk a régészeti lelőhelyeket. A vizsgált terület legnagyobb részén már alacsonyan kisarjadt az ősszel elvetett gabona, de ez lényegesen nem befolyásolta a látási viszonyokat. Egy kisebb, egyébként is igen alacsony fekvésű, rétként hasznosított földrészlettől eltekintve a teljes terület bejárható volt. A terepbejáráson műholdas támogatású PDA készüléket használtunk, a terepen gyűjtött leletanyag előkerülési helyét pontosan bemérve és dokumentálva. Az előzetes és a helyszíni adatgyűjtés alapján megállapítható, hogy a tervezett erdősítésre kijelölt telek 4 régészeti lelőhely területét érinti. Megerősítettük és részben módosítottuk a korábban már ismert régészeti lelőhelyek kiterjedéséről szóló adatokat. A *Sándor-hegy, Faiskola I.* (Gyula 397. lh., KÖH 446) lelőhely kiterjedése nagyobb. A *Sándor-hegy, Faiskola II.* (Gyula 398. lh., KÖH 448) lelőhely kiterjedése pedig pontosabb lett a mostani terepbejárás eredményeképp. A *Sándor-hegy, Faiskola III.* (Gyula 399. lh., KÖH 449) és a *Sándor-hegy, Faiskola IV.* (Gyula 400. lh., KÖH 450) lelőhelyek kiterjedése nem változott. A korábban ismertekhez képest más korszakhoz tartozó leletanyagot egyik lelőhelyen sem találtunk.

SZATMÁRI IMRE

110. Gyulaháza határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ő, B, Ró, Á

2011. április 20–21-én és 27-én a nyíregyházi Jósa András Múzeum munkatársai terepbejárást folytattak a Nyírtass–Aranyosapáti erőműi hűtővízvezeték beruházást megelőzően.

Béke Tsz-től DDNy-ra, Csik-gát-dűlő, 10. lh. (KÖH 78365): A Berti-kertben talált lelőhelytől mintegy 600 m-re, hosszan elnyúló, ÉÉK–DDNy irányú, intenzív lelőhely. A gyulaházi Béke Tsz-től DK-re, kb. 600 m-re kezdődött, s jó másfél km hosszan húzódott tovább, a Gyulaháza község D-i vége és a Csik-gát-dűlő által bezárt területen. A lelőhely legintenzívebb része a házak közelében fekvő, kisebb vizes terület környéke. A lelőhelyen késő bronzkorra (Gáva-műveltség) és császárkorra datálható kerámiatöredékeket, kova- és obszidiánpengéket gyűjtöttünk.

Csik-gát-dűlő Ny-i rész, 11. lh. (KÖH 78367): A nagyfeszültségű vezeték nyomvonalán találtuk a lelőhelyet, melyen őskori, késő bronzkori (Gáva-műveltség), császárkori és Árpád-kori cserepeket, valamint obszidián- és őrlőkötőredéket találtunk. Kiterjedése 260×260 m.

Engel-Soli-dűlő (Berti-kert, KÖH 78363): A dűlő Ny-i részén regisztráltuk a lelőhelyet. Mint egy helyi lakostól megtudtuk, ezt a határreszt Berti-kertnek is nevezik. Az őskori, császárkori és Árpád-kori(?) kerámiával fedett felszíni telepnyom ÉNy–DK irányú, kiterjedése 250×350 m.

Munkatársak: Istvánovits Eszter, Jakab Attila, Scholtz Róbert, Tompa György régészek; Kiss László régésztechnikus.

PINTYE GÁBOR – TOLDI ZOLTÁN

111. Gyulaj határa

(Tolna megye) Ró, Kö

Garasházi-erdészház (KÖH 23785): 2000-ben, egy erdészeti dolgozó segítségével a Hosszúvölgyből D felé folyó patakocska és a közelben eredő Köves-patak összefolyása feletti fiatal erdőben kevés ős- és több középkori cserepet találtam, kb. 15×20 m-es területen pedig a talajlazítóval megbolygatott templom helyét is azonosítottam rengeteg tégl- és habarcstörmelék formájában. 2011. május 23-án a 2–3 m-es fák között, sűrű aljnövényzetben ismét rögzítettem a templom helyét.

Gátfenéki-dűlő (KÖH 23552): A Kurdról Gyulajra vezető út és a Gyulaji-patak között, a patak Ny-i oldalán, 2007-ben, középkori cserepeket találtam a patakkel párhuzamos keskeny szántásban, de a domb magasabb részét a fedettség miatt nem tudtam bejárni (Rác-rakási-dűlő név alatt). A lelőhely a középkori Mindszentfalva helyét jelölheti. 2011. március 23-án a dombtető ismét fedett volt. A patakkel párhuzamos szántott sáv legmagasabb részén, a lelőhely É-i határán középkori cserepek mellett néhány mészhabarcsdarabot is találtunk.

Nagy-pusztai-dűlő (KÖH 77987): A középkori lelőhelytől DNy felé, vele kissé átfedésben római lelőhelyet azonosítottunk a keskeny, szántott sávban, a Kurd és Gyulaj közti határig. Néhány 10 m hosszan szórványosan római téglákat is találtunk, amely talán épületet jelez a vetés alatt.

Óbiródi-halastó (KÖH 23762): 1800 körül, az óbiródi erdészlaktól K-re még álltak a biródi templom romjai. Papp István tamási esperes idejében, a 20. század első felében a falak

Gyulakeszi, Csobánc-hegy (Csobánc vár)

már nem látszottak, a templom tégláit elhordták. Közeliében, az óbiródi halastó K-i sarkánál, a biródi erdészház felé vezető út partjában Torma István 1963-ban egy középkori ház profilját figyelte meg. Március 23-án a kb. 2,5–3 m magaspartban én is átvágtam középkori objektumot azonosítottam, belőle egy középkori cserépet és paticsokat gyűjtöttem. Több átvágtam objektum a partban nem jelentkezett. A part fölött meredek mélyút indul a dombtetőre, amely talán kapcsolatban áll a keresett középkori falu- és templomhellyel.

Munkatárs: Czövek Attila (WMMM).

K. NÉMETH ANDRÁS

**112. Gyulakeszi, Csobánc-hegy (Csobánc vár)
(MRT 1. 14/3 lh., KÖH 7998)
(Veszprém megye) Kú**

A 2011. július 2–13. között végzett szondázó tervásatás a Csobánc Váraért Alapítvány szorgalmazása és finanszírozása által több éve tartó műemléki állagmaggóvás-helyreállítás és kutatás részét képezte. A munka során kb. 6×7 m alapterületen kitisztítottuk az öregtorony belsejében a még meglévő törmelékét. Így az öregtorony belső részét mindenütt a korábban elért szintig (373,28 m) tisztítottuk ki.

Az öregtorony Ny-i előterében egy 10 m hosszú és 5 m széles szelvényt nyitottunk. Ebben feltártunk egy a toronyhoz kapcsolódó, eddig ismeretlen és törmelékkel fedett, 16–17. századi, téglapadlós, kőfalú helyiséget. A helyiség szabálytalan alaprajzú, (minden oldala eltérő hosszúságú), K-i falát az öreg-

torony Ny-i fala alkotja, DK-i sarkában cserépkályha-alapozás kőből falazott maradványa maradt meg. A helyiségtől DNy-ra egy lépcsőfeljáró kezdetét is kibontottuk. *(Az illusztrációt lásd fent!)*

A feltárás során mintegy 45 faragott kő került elő.

A feltárt területet geodéziai felmértük és beszinteztük.

RAINER PÁL

**113. Hajdúböszörmény, Bocskai Tsz sertéstelep
(KÖH 58981)
(Hajdú-Bihar megye) U, Sza**

A lelőhely a város DNy-i határában, a Hajdúböszörményt Balmazújvárossal összekötő műút D-i oldalán található. A lelőhely régészeti szakfelügyelet során vált ismertté, amikor a létesítendő terménytároló területén a gépi földmunkákkal néhány sötét objektum feltárását észlelték. A feltárást 2011. július 18. és augusztus 5. között végeztük.

Az 1218 m²-nyi területen egy szellősen elrendezett római császárkori szarmata települést és néhány őskori (neolitikus) települési objektumot tártunk fel. A lelőhely meglehetősen leletszegény volt, a hasonló korú települések leletmennyiségétől messze elmaradt. A nagy méretű neolitikus kút és gödör a feltárt terület magasabban fekvő K-i részén helyezkedett el, valószínűleg a többi objektum is ebben az irányban keresendő, a mai műút alatt, ill. annak az É-i oldalán.

A szarmata település objektumai zömét szintén a dombháton találtuk, egy nagyon látványos, a szelvény hosszanti átló-